

Projekt

z dnia 11 grudnia 2020 r.

Zatwierdzony przez .....

**UCHWAŁA NR XXXIV/.../2020
RADY MIEJSKIEJ W PRUDNIKU**

z dnia 18 grudnia 2020 r.

w sprawie uchwalenia Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Prudnik na rok 2021

Na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2019 r. poz. 2277) Rada Miejska w Prudniku uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Prudnik na rok 2021, w brzmieniu stanowiącym załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Prudnika.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

Gminny program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych dla Gminy Prudnik na rok 2021

I. Wstęp

Głównym aktem prawnym dotyczącym rozwiązywania problemów alkoholowych jest ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Program w swych założeniach zakłada również realizację szeregu działań wynikających z w/w ustawy, jaki i innych ustaw oraz dokumentów strategicznych, do których należą m.in.:

- ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym,
- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej,

Realizacja zadań prowadzona w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych określa gminną strategię w zakresie profilaktyki uzależnień oraz minimalizacji szkód zdrowotnych i społecznych wynikających z nadużywania alkoholu.

Odpowiednie kształtowanie polityki społecznej pozwala określić szczegółowe zadania, które gmina może realizować poprzez działalność: wychowawczą, informacyjną i edukacyjną. Należy również stworzyć warunki sprzyjające realizacji potrzeb w zakresie motywowania do powstrzymania się od spożywania napojów alkoholowych. Działania te dotyczą osób uzależnionych jak i współuzależnionych (współmałżonków, partnerów, dzieci). Opieką należy otoczyć całą rodzinę w której występują problemy związane z chorobą alkoholową. Występuje tu również powiązanie z przemocą, która ściśle wiąże się z nadużywaniem alkoholu.

Podstawą realizacji Programu jest współpraca różnych instytucji, stowarzyszeń, organizacji pozarządowych, osób fizycznych .

II. Diagnoza

Według danych szacunkowych Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych populacje osób, u których występują różne kategorie problemów alkoholowych kształtują się następująco:

- szacuje się, że osób w całej populacji Polaków uzależnionych od alkoholu jest około 2% mieszkańców, co w liczbach bezwzględnych stanowi około 600 000 osób, a odnosząc wskaźnik procentowy do Gminy Prudnik i liczby mieszkańców, daje około 500 osób uzależnionych od alkoholu;
- szacuje się, że osób dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice) w całej populacji Polaków jest około 4% mieszkańców, co w liczbach bezwzględnych stanowi około 1 500 000 osób, a odnosząc wskaźnik procentowy do Gminy Prudnik i liczby mieszkańców, daje około 1000 osób dorosłych żyjących w otoczeniu alkoholika;
- szacuje się, że dzieci wychowujących się w rodzinach alkoholowych w całej populacji Polaków jest około 4% mieszkańców, co w liczbach bezwzględnych stanowi około 1 500 000 osób, a odnosząc wskaźnik procentowy do Gminy Prudnik i liczby mieszkańców, daje około 1000 dzieci wychowujących się w rodzinach z problemem alkoholowym;
- szacuje się, że osób pijących szkodliwie w całej populacji Polaków jest około od 5 do 7% mieszkańców, co w liczbach bezwzględnych stanowi około 2.000.000 – 2.500.000 osób,

a odnosząc wskaźnik procentowy do Gminy Prudnik i liczby mieszkańców, daje około 1200 – 1800 osób pijących szkodliwie.

Przedstawione powyżej dane wskazują, że problemy alkoholowe dotyczą poważnej części populacji Polaków. Przenosząc wyniki badań bezpośrednio i proporcjonalnie na grunt Gminy Prudnik można zauważyć w skali mikro zatrważającą skalę problemu, którego rozwiązanie jest możliwe dzięki kompleksowej diagnozie problemów alkoholowych, skutków jakie niesie za sobą jego spożywanie oraz zaoferowanie pomocy potrzebującym, w tym zarówno rodzinie jako całości, jak i poszczególnym jej członkom.

Diagnozę lokalnych problemów sporządzono również na podstawie danych statystycznych zgromadzonych w Urzędzie Miejskim w Prudniku oraz w instytucjach pomocowych zajmujących się tym zagadnieniem, w tym:

- Ośrodka Pomocy Społecznej
- Poradni Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu w Prudniku
- Komendzie Powiatowej Policji
- Sądzie Rejonowym w Prudniku
- Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Prudniku.

Zestawienie wybranych danych statystycznych przedstawia się następująco:

Liczba	2017	2018	2019
Powiatowa Komenda Policji			
zatrzymanych sprawców przemocy w rodzinie będących pod wpływem alkoholu	25 osób	36 osób	40 osób
zatrzymanych, które prowadziły pojazdy mechaniczne pod wpływem alkoholu	44 osoby	48 osób	65 osób
Poradnia Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu			
objętych leczeniem	136 osób	119 osób	104 osoby
współuzależnionych, które podjęły leczenie	27 osób	37 osób	22 osoby
grup terapeutycznych	5	5	3
objętych dodatkowymi zajęciami sfinansowanymi przez Gminę	129 osób	124 osoby	99 osób
Sąd Rejonowy			
sprawy dotyczące leczenia odwykowego	31 osób	26 osób	28 osób
Powiatowy Ośrodek Interwencji Kryzysowej			
zgłoszonych osób z problemem alkoholowym	21 osób	26 osób	27 osób
objętych programem „Niebieska Karta”	3 rodziny	4 rodziny	4 rodziny

Wśród powodów udzielania pomocy i wsparcia podopiecznym Ośrodka Pomocy Społecznej w Prudniku wymieniany jest również alkoholizm. Dane dotyczące udzielanej pomocy przedstawiają się następująco:

	2017	2018	2019
Liczba rodzin	40	32	19

Odrębnego omówienia wymaga działalność punktu informacyjno-konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz ofiar i sprawców przemocy. Działalność punktu jest finansowana przez Gminę Prudnik, a jego miejsce działalności zlokalizowane jest w Ośrodku Pomocy Społecznej.

W ramach punktu prowadzone są następujące działy poradnictwa:

- prawny,
- psychologiczny,
- terapeutyczny.

W roku 2019 z zakresu pomocy prawnej udzielonych zostało 246 osobo/porad. Skorzystało z nich 153 kobiet i 93 mężczyzn. W zdecydowanej większości z porad korzystali podopieczni Ośrodka Pomocy Społecznej (dalej OPS). Niewielki odsetek zgłaszanych problemów dotyczył spraw związanych z przemocą w rodzinie, czy też alkoholizmem. Raczej były to okoliczności towarzyszące, ale nie jedyne zgłaszane w ramach porad z zakresu spraw rodzinnych, w tym rozwodowych. Kategorie udzielonej pomocy prawnej: 183 – spraw cywilnych i rodzinne, 7– spraw karnych, 56 - innych .

W ramach dyżurów psychologicznych udzielonych zostało 248 osobo /porad. Skorzystało z nich 32 osoby pełnoletnie i 27 dzieci. W dużej mierze do punktu zgłaszały się osoby mające problemy wychowawcze i edukacyjne ze swoimi dziećmi. Szereg spraw dotyczył przemocy ze strony najbliższych, kryzysu w małżeństwie czy też trudnej sytuacji rodzinnej.

Osoby korzystające z poradnictwa psychologicznego, to:

- dzieci z rodzin, w których występuje przemoc,
- dorośli – ofiary przemocy,
- dorośli - sprawcy przemocy,
- dorośli posiadający orzeczenie o niepełnosprawności,
- dorośli w głębokim kryzysie (śmierć bliskiej osoby, utrata pracy, uzależnienia, zespół stresu pourazowego),
- dzieci z orzeczeniem o niepełnosprawności,
- dorośli z diagnozą choroby psychicznej.

Do psychoterapii uzależnień zarejestrowano 23 osoby w tym 9 kobiet i 14 mężczyzn. Udzielonych zostało 175 konsultacji.

W spotkaniach uczestniczyło 17 osób uzależnionych którym udzielono 155 konsultacji i 6 współuzależnionych którym udzielono 20 konsultacji .

W terapii brały udział oprócz osób uzależnionych również ich rodziny. Z punktu korzystają głównie osoby głęboko uzależnione, wielokrotnie leczone oraz mające trudności z utrzymaniem abstynencji.

Działający przy OPS Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w 2019 roku procedurą „Niebieskiej karty” objął 197 osób.

Z analizowanych danych wynika, że choć w ostatnich latach zmniejszyła się liczba rodzin i osób z problemem alkoholowym korzystających z pomocy Ośrodka Pomocy Społecznej, jednak z uwagi na znaczny odsetek tych rodzin i osób zasadnym jest zapobieganie następstwom tego nałogu i objęcie tych osób pomocą o charakterze profilaktycznym.

III. Cele Programu

1. Celem głównym Program jest zapobieganie uzależnieniom poprzez systematyczną realizację różnych form oddziaływań skierowanych do społeczności lokalnej oraz niwelowanie skutków wynikających z problemów uzależnień poprzez zapewnienie pomocy specjalistycznej.

2. Celami szczegółowymi Programu są:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

3). prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

3. Cele Programu zostaną osiągnięte poprzez następujące działania:

1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;

Zadania do realizacji:

- zapewnienie pomocy psychologicznej i terapeutycznej dla osób uzależnionych od alkoholu oraz członków rodzin, w których występuje przemoc fizyczna, psychiczna poprzez organizowanie i finansowanie dodatkowych zajęć lub sesji terapeutycznych pomoc sprawcom i ofiarom osób związanych z problemem alkoholowym uzależnionym i współuzależnionym - szkolenie profesjonalistów i praktyków pracujących z uzależnionymi i ich rodzinami, tworzących lokalną koalicję trzeźwościową,

- pomoc w prowadzeniu grup samopomocowych dla uzależnionych i współuzależnionych,
- działania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, związane z realizacją zadań, a przede wszystkim podejmowanie interwencji w stosunku do uzależnionych od alkoholu oraz wobec członków rodziny w celu zmotywowania ich do podjęcia leczenia odwykowego poprzez wszczynanie procedury „Niebieskiej Karty”, wydawanie opinii przez biegłych sądowych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu,
- zakup i upowszechnianie materiałów edukacyjnych informujących o istocie uzależnień i lokalnym systemie pomocy;

2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychologicznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;

Zadania do realizacji:

- przyjmowanie zgłoszeń o przypadkach występowania nadużywania alkoholu, prowadzenie dokumentacji,

- motywowanie osób zgłoszonych do podjęcia dobrowolnego leczenia,

- kierowanie osób zgłoszonych do Komisji na badanie przez biegłych sądowych (psychologa i psychiatrę) celem wydania opinii i wskazania rodzaju zakładu leczniczego,

- przygotowywanie dokumentacji wraz z opinią biegłych, kierowanie wniosku do sądu rejonowego,

- świadczenie pomocy psychologicznej, terapeutycznej oferowanej przez Poradnię Uzależnienia i Współuzależnienia od Alkoholu,

- prowadzenie zajęć psychologicznych dla dzieci z rodzin z problemem alkoholowym i przemocy domowej w placówkach oświatowych Gminy (w szkołach na terenie Gminy Prudnik),

- prowadzenie punktu konsultacyjno – informacyjnego w tym udzielanie poradnictwa w ramach współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej dla mieszkańców Gminy Prudnik, w tym ofiar przemocy w rodzinie i korzystających z pomocy OPS,

- finansowanie programów edukacyjnych dotyczących problematyki przemocowej, udział w kampaniach społecznych organizowanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej, Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, stowarzyszenia działające na rzecz osób krzywdzonych i chorych związanych z tematyką przemocy w rodzinie,
- doposażenie świetlic opiekuńczo – wychowawczych oraz biura Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- utworzenie placówki wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin z problemami, jako bezpiecznego, przyjaznego miejsca, gdzie znajdą one akceptację, uwagę i wysłuchanie. Placówka będzie koordynowała działalność wszystkich świetlic na terenie Gminy Prudnik w zakresie realizowanych zadań opiekuńczych, wychowawczych i socjoterapeutycznych – w 2021 roku planuje się opracowanie projektu i rozpoczęcie prac budowlanych.

3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych

Zadania do realizacji:

- działalność świetlic opiekuńczo - wychowawczych na terenie gminy w obiektach: Spółdzielni Mieszkaniowej w Prudniku, Zespole Szkolno – Przedszkolnym Nr 1 w Prudniku, Domu Katolickiego przy parafii Świętego Michała Archanioła w Prudniku, Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Prudniku, Stowarzyszenia „Kultury i Edukacji Romów” w Prudniku, Wiejskiego Domu Kultury w Łące Prudnickiej, Wiejskiego Domu Kultury w Moszczance, Wiejskiego Domu Kultury w Rudziczce, Wiejskiego Domu Kultury w Czyżowicach, Wiejskiego Domu Kultury w Mieszkowicach, Publicznego Stowarzyszeniowego Przedszkola w Niemysłowicach, Wiejskiego Domu Kultury w Piorunkowicach, Wiejski Dom Kultury w Szybowicach, Wiejskiego Domu Kultury w Wierzbcu,
- wspieranie alternatywnych form spędzania wolnego czasu,
- finansowanie programów profilaktycznych o charakterze edukacyjnym w placówkach oświatowych dla dzieci, młodzieży i rodziców,
- udział w ogólnopolskich i lokalnych kampaniach (Rajd Maluchów, Zachowaj Trzeźwy Umysł, itp.) mających na celu promowanie zdrowego stylu życia skierowanych głównie do mieszkańców gminy,
- wspieranie programów promujących zdrowy styl życia realizowanych przez kluby sportowe, jako alternatywna propozycja spędzania czasu wolnego,
- organizowanie szkoleń z zakresu rozpoznawania i przeciwdziałania zjawiskom alkoholizmu i przemocy,
- wdrożenie i realizacja programów terapeutyczno – edukacyjnych do szkół podstawowych i ponadpodstawowych,
- finansowanie pozalekcyjnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży ,
- organizowanie zajęć dla rodziców – podnoszenie ich kompetencji wychowawczych,
- medialny system informacji – informacja w mediach lokalnych na temat działań,
- podejmowanych na terenie gminy Prudnik w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych,

- organizowanie gminnych turniejów trzeźwości z udziałem rodziców i uczniów szkół z terenu gminy Prudnik;

4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;

Zadania do realizacji:

- włączenie organizacji pozarządowych w wykonywanie zadań wynikających z programu poprzez udział w konkursach,
- doposażenie bibliotek szkolnych w publikacje na temat uzależnień,
- wspomaganie działań służb miejskich – straży miejskiej, policji z zakresu zadań ujętych w programie;

5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;

Zadania do realizacji:

- przeprowadzanie czynności wyjaśniających, zmierzających do ustalenia osób dopuszczających się naruszenia przepisów zabraniających reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz zabraniających sprzedaży i podawania napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw.

IV. Zasady wynagradzania członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

1. Członkom Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przysługuje miesięczne wynagrodzenie za udział w planowanych posiedzeniach Komisji w wysokości 170, 00 zł brutto.

2. Członkom Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, którzy biorą udział w doraźnych posiedzeniach Komisji przysługuje dodatkowe miesięczne wynagrodzenie w wysokości 70,00 zł brutto.

3. Podstawę do wypłacania wynagrodzenia stanowi udział w posiedzeniach Komisji potwierdzony podpisem członka komisji na listach obecności z odbytych posiedzeń planowanych i doraźnych w danym miesiącu.

4. W razie nieobecności członka na posiedzeniu Komisji wysokość wynagrodzenia określona w ust. 1 ulegnie proporcjonalnemu zmniejszeniu w stosunku do ilości odbytych w danym miesiącu posiedzeń.

5. Wypłata wynagrodzeń następuje raz w miesiącu do ostatniego dnia miesiąca, w którym odbyła się Komisja. W przypadku posiedzenia Komisji w ostatnim tygodniu miesiąca wypłaty dokonuje się do 7-go dnia następnego miesiąca.

6. Ustala się sposób rozliczenia podróży służbowych wynikających z wykonania zadań i pełnienia funkcji członków Komisji polegających na:

- kontroli działalności świetlic opiekuńczo – wychowawczych na terenie Gminy Prudnik z wyłączeniem miasta Prudnika,
- kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Prudnik z wyłączeniem miasta Prudnika,
- wyjazdach na szkolenia, konferencje, spotkania robocze celem podnoszenia kwalifikacji, według zasad obowiązujących w stosunku do pracowników zatrudnionych w Urzędzie Miejskim w Prudniku zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej. Polecenie każdego wyjazdu służbowego podpisuje Burmistrz Prudnika.

V. POSTANOWIENIA KOŃCOWE

Wskazuje się do realizacji Programu Urząd Miejski w Prudniku.